

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

7-8. évfolyamos tanulók számára

1. forduló

Össz.pontszám:	60p	
----------------	------------	--

Beküldési határidő: 2012. november 07.

Név:.....

Lakcím:.....

Iskola neve, címe:.....

.....

1. Az alábbi feladatban a tűz szó megfelelő ragos vagy képzett alakjaival kell kiegészítened! **10x1 pont**

Ne játssz a **tűzzel**! ...**Tűzbe** teszi érte a kezét. Oltsd el a ...**tűzet**! Teca igazán**tűzről** pattant menyecske. Megmelegedtünk a **tűznél**... Az olimpiai záróünnepséget**tűzijáték** koronázta meg. Követlek téged ...**tűzön**.- vízen át. A ...**tűzre/tűzbe** dobott minden felesleges dolgot. Januárban **eltűzel+bármilyen jó személyrag**...az összes fát.

Úgy fél tőle, mint a **tűztől**.

Más megoldást nem fogadható el, pl. Megmelegedtünk a **tűztől/tűz mellett, tűzen-vízen**

10p	
------------	--

2. Honnan valók az idézetek? Kik a szerzők?

„Tüzesen süt le a nyári nap sugára

Az ég tetejéről a juhászbojtárra.”

Szerző:**Petőfi Sándor** Műcím: **János vitéz**

„Este van, este van... a tűz sem világít,

Kezdi hunyorgatni hamvas szempilláit;”

Szerző: **Arany János** Műcím: **Családi kör**

A helyesírási szempontból hibátlan alakra jár pont, a János Vitéz régies alak, a helyesírási szabályzatban kis betűs a vitéz, ezért csak a kis betűs változat a jó.

4p	
-----------	--

3. Minden sorban négy szót találsz, melyek közül kettő rokon értelmű. Jelöld aláhúzással a két szinonimát!

Soronként két jó válasz aláhúzva 1 pont.

Boldog, jómódú, gazdag, boldoguló

Csalafinta, mézes-mázos, jóakarátú, behízeltgő

Zaklat, morog, becsmérel, háborgat

Bizonytalan, álnok, felemás, kétszínű
 Gátol, visszariaszt, becsap, akadályoz
 Korhely, félszeg, sovány, keszeg
 Elmesél, híresztel, terjeszt, megismétel

7p	
----	--

4. Keress szabályt az alábbi sorokban! 2 + 3 pont

János játékos

Győző gyűjtögető

Rita rajongó

Fogalmazd meg a felfedezett szabályt! A két szó ugyanazzal a mássalhangzóval

kezdődik, vagy Tulajdonságot kapcsolunk a szavakhoz. Kb. ez legyen benne a

szabályalkotásban, nagyon sok jó válasz van, amit a gyerekek megfogalmaztak. A jó

szabály/hibátlan helyesírással 2 pont. Rosszul megfogalmazott, vagy hiányos, pl. alliteráció

1 pont. Súlyos vagy durva helyesírású teljes értékű szabály 1 pont.

Folytasd a sorokat e szabály alapján!

Szandrapl. szerelmes, szerelő Ha jó és hibátlanul leírt szóval folytatja a sort 1 pont

Bianka Bármilyen helyesírási hiba 0 pont.

Emese

5p	
----	--

5. Keress a keresztrejtvényben öt helytelenül írt tulajdonnevet, és írd őket helyesen a pontsorokra! Vízszintesen vagy függőlegesen is haladhatsz.

T		P	É	T	E	R		U
E	M	E	L	E	T		P	L
	A	T	I	L	A		G	Á
Ú	R	I		I	L	L	U	S
T	I		L		O	M	S	Z
S	A	L	A	O	N		Z	L
Z	N		K	R		O	T	Ó
É		P	A	S	Á	K	A	T
L	E		T	I	L	T		

.. Ilus ...Salamon

....Attila ..Ottó

..Mariann

Egy keresztnév 1 pont, csak a hibátlanul írt névért jár pont.

6. Az alábbi betűcsoportok egy-egy közmondást rejtenek. Felismered őket?

Csak a hibátlanul írt közmondás fogadható el. Közmondásonként 2 pont, összesen 6 pont.

Ha a vessző kimarad az 1. és 3. közmondásból, akkor 1 pont jár. Ha helyesírási hiba, betűtévesztés is van, a vessző elhagyásán kívül, akkor nem jár pont.

Ha a vessző ki van téve, de helyesírási hiba van, akkor egy pont közmondásonként.

AIE E IE E EE AÁA Akinek nem inge, ne vegye magára.

O Ú IÓ Ő ...Sok lúd disznót győz.

II A O E EŐ Kicsi a bors, de erős.

7. Olvasd el az alábbi versrészletet, majd válaszolj a kérdésekre!

Tudod, Janka lányom, hullt aznap a zápor,
Sehova se mentem vóna igazából,
Csak hát ugye esett, meg dörgött az ég is,
Szép időnk van, mondok, csak elmegyek mégis.

Surrantam a sás közt, lépkedtem a lankán,
Így van, ahogy mondom, hidd el, pici Jankám,
Toppantam a tóhoz, dübögtem a dombon,
Az utolsó szóig így van, ahogy mondom,

Rám eshet az eső, nem szégyellem aztat,
Nincs nekem esernyőm, nem vagyok én gazdag,
De lelkemnek vizek sosem gázsuláltak,
Nem ok nélkül hínak engem Makulának...

(Varró Dániel: Túl a Maszat-hegyen – részlet)

- Kik a vers szereplői? **Janka/kislány és Makula 1 pont a 2 név, más megoldás nem pontozható, pl mesélő, Varró Dani**
- Mit jelent a szó: **gázsuláltak?** **Valakinek hízeleg, kedveskedik, hajbókol**

- c. Milyen ellentétet találsz az első versszakban? Szép idő , rossz idő(dörgött,zápor, eső) vagy sehova se mentem, csak elmegyek mégis 1 pont
- d. Milyen korú lehet Makula? Idős/öreg 1 pont A 30 év körüli, vagy felnőtt nem fogadható el.
- e. Keress a szövegből szavakat ennek bizonyítására! Gazsuláltak, vóna, esső, Janka lányom, pici Jankám A felsoroltak közül kettőnek a leírása a 2 pont, ha egyet ír az 1 pont.
- f. Melyik melléknevet juttatja eszedbe Makula neve? ...makulátlan 1 pont
- g. Mivel lehetne alátámasztani, hogy ő mégsem ilyen? Eléggé bizonygatja a kislánynak az igazát. NYOMATÉKOSÍT, KÉTSZER MONDJA EL „Így van, ahogy mondom”

Ha ez a válasz, vagy valahogy ez körülírva, akkor 1 pont jár, bármely más válasz 0 pont, pl: Járt a sás közt, esett az eső, nem volt esernyője.

- h. Magyarázd meg a következő fogalmat!

alliteráció Betűrím, két vagy több általában egymást követő szó szókezdő hangjának ismétlődése, összecsengése. A fogalom meghatározása 2 pont. Ha pongyola, vagy félreérthető a megfogalmazás, akkor 1 pont. Pl. a betűrím önmagában 1 pont.

Keresd ki és húzd alá a versszövegben az alliterációkat!

Egy jó aláhúzás 0,5 pont, összesen 2 pont. Bár van több, mint 4, de csak max 2 pont adható

12p	
-----	--

8. A szöveg mondatai felcserélődtek. Számozással alakítsd ki a megfelelő sorrendet!

Csak az alábbi sorrend a helyes, ha a jó helyen szerepel a szám, akkor 1 pont.

2 Nem volt a közelben se folyó, se nyersanyag, a nemesebb építőanyagot is messziről kellett szállítani.

3 A város dinamikus fejlődésének három okát is megnevezhetjük. Debrecen a fekete föld, a nyírségi homoktenger határán egyfajta pusztai kikötővé fejlődött.

1 Debrecen a 18. század legnagyobb lélekszámú magyar városa volt a maga harmincezer lakosával.

5 A debreceni városiasodás harmadik fontos tényezője a református egyház, A református Kollégium léte és kisugárzó szerepe volt.

4 A török hódoltság alatt a város három országrész határán feküdt, s ez kereskedelmére is előnyösen hatott.

7 Debrecen így tudott lépést tartani a nyugati kultúra fejlődésével.

6 A Kollégium a legnehezebb időkben is kijuttatta diákjait a nyugati protestáns egyetemekre, Hollandiába, Skóciába vagy Németországba.

7p	
----	--

9. „Őrizkedj attól, akinek csak egy könyve van!” – mondta Aquinói Szent Tamás. Keress példákat az idézett mondatokban a mássalhangzó törvényekre! 4 x 1 pont

jelölt teljes hasonulás:attól

összeolvadás:őrizkedj

zöngéesség szerinti részleges hasonulás:egy, őrizkedj

4p	
----	--